Adam Smith'in Başyapıtı "Ulusların/Milletlerin Zenginliği" 250 Yaşında

Adam Smith 53 yaşında iken 9 Mart 1776 tarihinde "An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations" (Ulusların/Milletlerin Zenginliğinin Doğası ve Nedenleri Üzerine Bir İnceleme) adını verdiği başyapıtını yayımlanmıştır. Günümüzde bu eser, akademik literatürde yaygın olarak The Wealth of Nations (Ulusların/Milletlerin Zenginliği) adıyla anılmaktadır. 2026 yılı itibariyle 250 yaşına basan bu eser ve yazarı için başta batı ülkeleri olmak üzere pek çok ülkede ve çeşitli kurumlarda etkinlik ve anma programları tertip edilmeye devam edilmektedir. Bu etkinlikler bir yandan anma ve saygı ifadesi bir yandan da günümüz iktisadi sorunları bağlamında Adam Smith ve eseri Ulusların/Milletlerin Zenginliğinden çıkarımlar ve öneriler içeriklidir.

Batı ülkeleri ve kurumları dışında ülkemizde ve diğer pek çok ülkede ise etkinlik ve anma programları nadirdir. Eserin batı dilleri dışında Türkçe ve diğer pek çok ülke diline çevirisinin dahi ancak yirminci yüzyılın ikinci yarısında yapıldığı düşünüldüğünde bu durum çok ta şaşırtıcı değildir. Bu entelektüel yavaşlık esasen sadece Adam Smith ve eseri için de değildir. Hemen her bilim alanında ve pek çok bilim insanını hatırlama ve anmada genel bir zayıflık maalesef ülkemizde ve diğer pek çok gelişmekte olan ülkede yaygındır. Özellikle Üniversitelerin ve düşünce kuruluşlarının bu konularda çok daha aktif olması şarttır. Söz konusu kurumların bu konularda çoğu durumda imkânların yetersizliği ve benzeri içerikler çerçevesinde verebilecekleri olası cevapları tahmin etmek te zor değildir. Hâlbuki çok küçük te olsa mümkün olabildiğince bazı adımlar atılabileceği aşikârdır.

Bu sebeple ÇÜ-İktisat Bölümü olarak Adam Smith ve eseri Ulusların/Milletlerin Zenginliği için bazı yazıları bir araya getirerek teşhir etmek suretiyle küçük te olsa bu bağlamda bir katkı sunmak istedik. Ülkemiz ve diğer ülkelerde yazılmış "Adam Smith ve eseri Ulusların/Milletlerin Zenginliği" içerikli pek çok yazıyı bu amaçla dikkatlere sunmak istedik. Bu yazıları seçerken farklı bakış açılarına da yer vererek geniş bir çerçeve sunabilmeyi özellikle arzu ettik. Öte yandan bu yazıların yazarlarından çoğu durumda kamuya açık yazıları olmalarından hareketle özel bir izin de istemedik. Doğrusu yazarların bu entelektüel çabaya destek verecekleri kanaatimiz en büyük motivasyonumuzdu. Kendilerine katkılarından dolayı yürekten teşekkürlerimizi sunarız. Yine de çıkarılması istenildiğinde bir mesaj atılırsa ilgili yazıyı kaldırabileceğimizi ifade etmek isterim. Tüm okuyuculara yararlı olması dileğiyle, 14.09.2026.

Prof. Dr. Harun BAL
Çukurova Üniversitesi
İİBF - İktisat Bölümü - Adana